

Analyza možných dopadů revize směrnice 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení střelných zbraní

1) Popis problematiky

V reakci na pařížské teroristické útoky 13. 11. 2015 přijala Komise již 18. 11. 2015 návrh revize směrnice o zbraních (91/477/EHS).

Deklarovaným hlavním cílem je posílit boj proti nedovolenému obchodování se střelnými zbraněmi. Za účelem zajištění bezpečnosti občanů EU je dle názoru Komise třeba podniknout okamžité kroky k posílení stávajících pravidel pro přístup ke střelným zbraním a k obchodování s nimi.

Komisi schválené návrhy ale dopadají výlučně na legální držitele zbraní, nikoliv na nelegální zbraně, které jsou k páchání teroristických útoků používány.

Mezi nejproblematictější změny směrnice o zbraních patří zejména:

- přesunutí většiny samonabíjecích („poloautomatických“) zbraní mezi zbraně zakázané,
- ponechání vymezených zbraní mezi zbraněmi zakázanými i poté, co byly právními předpisy stanoveným způsobem znehodnoceny,
- absolutní vyloučení možnosti členského státu povolit výjimku z držení zakázané zbraně pro civilní subjekt, byť by k tomu existoval legitimní důvod a veřejný pořádek a bezpečnost by nebyly ohroženy,
- bezvýjimečný požadavek na znehodnocení zakázaných zbraní ve sbírkách a museích,
- zásadní rozšíření výčtu zbraní kategorie C o předměty, s nimiž je spojeno jen minimální bezpečnostní riziko, jde o tzv. repliky, v souladu s právními předpisy znehodnocené zbraně a poplašné zbraně.

2) Pozice ČR

Stanovisko ČR k návrhu je značně negativní. Schválená rámcová pozice (stanovisko pro Parlament) shrnuje, jaké dopady by měly Komisi schválené změny na legální držitele zbraní, jaké by byly ekonomické dopady a zejména, jaké by byly bezpečnostní dopady.

K návrhu směrnice přijal dne 2. prosince 2015 usnesení č. 206 Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Dne 20. dubna 2016 projednávala návrh směrnice Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. V usnesení č. 1090 Poslanecká sněmovna odmítla, aby Evropská komise v reakci na tragické události spojené s teroristickými činy v Paříži a Bruselu perzekuovala členské státy a jejich občany neodůvodněným zpřísněním legálního držení zbraní. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR doporučila předsedovi vlády, aby podnikl

všechny právní a diplomatické kroky k zabránění přijetí takové směrnice, která by narušovala český právní řád v oblasti obchodu, kontroly, nabývání a držení zbraní a tím nevhodně zasahovala do práv občanů České republiky.

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR zároveň pověřila předsedu Poslanecké sněmovny, aby s tímto stanoviskem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR seznámil parlamenty členských států Evropské unie a Evropský parlament.

Obdobně se proti návrhu směrnice vymezil rovněž Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu ČR ve svém usnesení č. 109 ze dne 24. února 2016 a Výbor pro záležitosti Evropské unie Senátu ČR ve svém usnesení č. 156 ze dne 1. března 2016. Plénum Senátu přijalo dne 20. dubna 2016 usnesení č. 401, ve kterém mimo jiné nesouhlasí s opatřeními obsaženými v návrhu směrnice, která by vedla k omezení legálních držitelů střelných zbraní a narušení vnitřní bezpečnosti ČR, aniž by to mělo zjevný preventivní či represivní účinek na osoby držící zbraně nelegálně; taková opatření by byla v rozporu se zásadami subsidiarity. Senát dále žádá vládu, aby senát informovala o tom, jakým způsobem zohlednila jeho stanovisko a o dalším průběhu projednávání a iniciativách navazujících na tyto dokumenty. Senát dále pověřil předsedu Senátu, aby usnesení č. 401 postoupil Evropské komisi.

ČR jako předsednická země skupiny V4 prosadila na jednání ministrů vnitra zemí V4 konaném v Praze dne 19. ledna 2016 přijetí Společné pozice států Visegradské skupiny, která též odmítá neuvážené změny úpravy zbraní, které by měly negativní dopady na bezpečnost.

Na pracovních skupinách Rady zástupci ČR aktivně vystupují a zasílají řadu připomínek a pozměňovacích návrhů k textu.

3) Aktuální stav projednávání

Návrh směrnice je nyní projednáván v pracovních orgánech rady (GENVAL, COSI). Nizozemské předsednictví usiluje o dosažení obecného přístupu (general approach) do konce svého předsednictví.

Dne 4. dubna 2016 rozeslalo předsednictví 2. upravenou verzi návrhu směrnice.

Vedle dílčích upřesnění 2. verze nově přináší zcela zásadně problematické a dalekosáhlé změny, které jsou pro ČR absolutně nepřijatelné a dalece překračují i původní návrhy schválené Komisí.

Návrh nově mezi zakázané zbraně zařazuje v zásadě naprostou většinu všech poloautomatických (samonabíjecích) zbraní¹, včetně značné části ryze sportovních a

¹ Upravená kategorie „A7“ mezi zakázané zbraně zařazuje zbraně, které mají jednu nebo více následujících charakteristik:

- a) jsou bez nutnosti nového nabití vybaveny nebo jsou způsobilé k tomu být vybaveny kapacitou (zásobníku) přesahující 6 nábojů,
- b) dlouhé zbraně s pistolovou rukojetí (pažbičkou),
- c) [dlouhé] zbraně s délkou menší než 830 mm,
- d) [dlouhé] zbraně s hlavní kratší než 450 mm.

loveckých zbraní, a to i přesto, že mají standardně kapacitu zásobovacího ústrojí do 6 nábojů. U těchto zbraní lze ovšem ve většině případů kapacitu zvýšit jednoduše použitím větších zásobníků či adaptérů běžně dostupných na trhu, což by bylo důvodem pro zákaz těchto zbraní. Zakázány by tak byly i běžné pistole.

Návrh předsednictví rovněž ponechává beze změny řadu dalších problematických ustanovení původního návrhu Komise, s nimiž se nadále nelze ztotožnit (nová kategorie „A6“ – zakázané poloautomatické zbraně, které byly vyrobeny z automatických zbraní, zařazení poplašných a deaktivovaných zbraní mezi zbraně kategorie C, nejasná zmocnění Komise k přijímání prováděcích právních aktů).

Dne 21. dubna 2016 rozeslalo předsednictví 3. upravenou verzi návrhu směrnice. I nadále zůstává kategorie A6, zakázané by dále měly být samonabíjecí zbraně, které umožní vystřelit 21 ran bez přebíjení (tj. 20 nábojů zásobníku a 1 již nabitý v nábojové komoře hlavně), pokud je zásobník na 20 ran připojen na zbraň. Dále mají být zakázány zásobníky na více jak 20 nábojů. Zakázány mají být také dlouhé samonabíjecí zbraně (zbraně původně zamýšlené na střelbu z ramene), pokud mohou být zkráceny na méně než 60 cm bez ztráty funkčnosti složením pažby, nebo odstraněním pažby bez použití nástroje.

Tento návrh je opět značně nejasný. Zásobník na více než 20 nábojů lze připojit v zásadě na jakoukoli zbraň, která je konstruovaná pro použití odnímatelného zásobníku. Rovněž např. pro řadu běžných samonabíjecích pistolí jsou vyráběny zásobníky s kapacitou vyšší. Kategorie zbraně by tak byla odvozována nikoli od technických charakteristik zbraně, ale měnila by se podle toho, jaký by do ní byl vložen zásobník. To by vedlo k naprostému chaosu v kategorizaci zbraní. Ustanovení však připouští i výrazně přísnější výklad, a sice považovat všechny zbraně s odnímatelným zásobníkem za zakázané z důvodu, že by v nich mohl (byť i jen teoreticky) být použit zásobník s kapacitou vyšší než 20 nábojů.

Samonabíjecí (poloautomatické) zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová komora pojmu více jak tři a méně jak 22 nábojů, budou patřit mezi zbraně kategorie B – podléhající povolení (bod B7 přílohy).

Podstatnou změnou je ale také fakt, že by povolení na tyto zbraně kategorie B (bod B7) mohlo být uděleno pouze pro účely lovu nebo sportovní střelby. To znamená, že držení samonabíjecích zbraní (pistolí) z důvodu ochrany zdraví, života a majetku by bylo nemožné.

Návrhy předsednictví se pokouší definovat zakázané poloautomatické zbraně na základě kritérií „nebezpečnosti“. Tato kritéria jsou však navrhována zcela libovolně a bez jakéhokoli odborného či empirického zdůvodnění.

Změny navrhované nizozemským předsednictvím nelze v žádném případě považovat za opatření s jakýmkoli účinkem v boji proti terorismu, jejich dopad zejména na vnitřní bezpečnost, obranyschopnost a zaměstnanost v České republice bude naopak zásadně negativní.

Návrh však, zřejmě s ohledem na státy, jako je Finsko, Litva, Estonsko či Švýcarsko, nově ve své preambuli výslovně zmiňuje možnost pro členské státy povolovat civilistům nabývat a držet jinak zakázané zbraně pro potřebu národní obrany jako například v případě dobrovolného vojenského výcviku za podmínek stanovovaných členským státem. Možnost udělovat výjimky z důvodu vnitřního pořádku a bezpečnosti však stále chybí.

4) Hrozící rizika

Riziko pro vnitřní bezpečnost

Za zásadní bezpečnostní riziko považujeme hrozící masivní odliv doposud legálních zbraní do nelegální sféry. Vzhledem k historické zkušenosti a stávající atmosféře ve společnosti nelze očekávat, že by legální držitelé zbraní odevzdali nově zakázané zbraně. Lze předpokládat, že dojde k razantnímu zvýšení počtu nelegálně držených zbraní, protože legální držitelé zbraní nově zakázaných je prohlásí za „ztracené“ nebo „odcizené“. Signály, že k tomu bude docházet, jsou velmi silné.

Původní návrh Komise by v ČR dopadl na cca **40 - 50 tisíc zbraní**. **Návrh nizozemského předsednictví ze 4. dubna 2016 by dopadl na cca 400 tisíc zbraní**, tj. na polovinu všech držených zbraní na území ČR, které by zařadil mezi zakázané zbraně. **Do nelegální sféry by tak mohly přejít desetitisíce, až statisíce zbraní.** Upravený návrh rozeslaný nizozemským předsednictvím dne 21. dubna 2016 je naprosto nejasný. **Jeho dopad na legálně držené zbraně by se mohl pohybovat cca na úrovni původního návrhu Komise** (při úzkém výkladu nové kategorie A7), **ale také by mohl dopadnout dokonce na více zbraní než návrh nizozemského předsednictví ze 4. dubna 2016** (při důsledném výkladu nové kategorie A7). Současně by však návrh z 21. dubna 2016 vedl k zákazu zásobníků s kapacitou vyšší než 20 nábojů. **S ohledem na rozšířenost samonabíjecích zbraní typu Sa vz. 58 a podobných mezi držiteli zbrojních průkazů v ČR, lze předpokládat, že by se tento zákaz týkal řádově stovek tisíc kusů zásobníků, které v současnosti ani nejsou evidovanou částí zbraně.**

Navrhované změny jsou v zásadním rozporu s dlouhodobou snahou snižovat počet nelegálních zbraní a vykonávat účinný dohled nad držiteli zbrojních průkazů.

Snaha Komise snížit počet legálně držených zbraní v EU vede v ČR k zásadně opačné reakci. Po zveřejnění návrhu revize směrnice roste počet žadatelů o vydání zbrojního průkazu i počet registrovaných zbraní. V ČR od roku 2010 klesal počet držitelů zbrojních průkazů. Tento trend se ale zvrátil ve druhé polovině loňského roku. Od července 2015 do konce března 2016 vzrostl počet držitelů o 4 400. Aktuálně má zbrojní průkaz **294 457 osob**. Toto číslo bude nadále stoupat, protože Policie ČR zaznamenává velký zájem žadatelů o vydání zbrojního průkazu². Zákon o zbraních je poměrně přísný, ale pokud osoba splní zákonné požadavky

² Jen pro ilustraci, ještě před rokem probíhalo v Praze průměrně 5 zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu měsíčně. Nyní Policie ČR organizuje 24 zkoušek měsíčně. Na každou zkoušku je pozváno cca 10 až 20 uchazečů. Termíny v Praze jsou obsazeny až do srpna 2016. Zkoušky jsou poměrně náročné, uspěje cca 40% uchazečů (řada z nich až na několikátý pokus).

(bezúhonnost, spolehlivost, zdravotní způsobilost, zkouška odborné způsobilosti), Policie ČR mu vydá zbrojní průkaz a může si pořídit zbraně. Legální držitelé zbraní nepředstavují bezpečnostní riziko.³

Roste i počet legálně držených zbraní. Aktuálně je registrováno 799 481 zbraní.

Riziko pro obranyschopnost ČR

Ačkoliv se Komise neustále odvolává na to, že se směrnice nevztahuje na zbraně určené pro ozbrojené a bezpečnostní sbory, fakt je ten, že tyto zbraně jsou vyráběny ve zbrojovkách, které jsou soukromými firmami. Na ty se směrnice vztahuje v plné šíři. Navíc ozbrojené a bezpečnostní sbory nepřezbrojují každoročně a nejsou pro zbrojovky jediným, a mnohdy ani klíčovým, zákazníkem. V mezidobí zbrojovky produkují zbraně pro civilní trh. Civilní trh je i hnacím motorem pro vývoj nových technologií.

V důsledku přijetí návrhu novely směrnice je pravděpodobný dopad na zbrojní výrobu ČR. Výroba zbraní a munice pro potřeby AČR tvoří jen menší procento příjmu tuzemských firem v dlouhodobém období. Hrozí tedy riziko, že firmy budou kompenzovat výpadek z příjmů z prodeje zbraní a munice civilním subjektům, a to zdražením zbraní a munice dodávaných do AČR v budoucnosti. Utlumením výroby nebo jejím přesunem mimo EU by došlo ke ztrátě schopností vyrábět zbraně a munici v době ohrožení státu. Ohrožen by pravděpodobně byl i vývoj nových zbraní a modifikace k již zavedeným zbraním.

Pokud by došlo k razantnímu zákazu držení samonabíjecích zbraní a k takřka minimalizování civilního trhu, lze očekávat zásadní dopady na produkci i na vývoj zbrojovek v Evropě. Řada z nich (včetně České zbrojovky Uherský Brod) má dceřiné společnosti mimo Evropu, nebo jsou součástí mezinárodního holdingu (Sellier & Bellot). V takovém případě by mohlo dojít i k přestěhování výroby těchto firem mimo EU.

Na území ČR by tedy mohlo dojít k zániku zbrojní výroby jako takové.

Příprava občanů k obraně státu

Zákazem držení samonabíjecích střelných zbraní (jejich přeřazením z kategorie B do kategorie A) dojde ke snížení schopnosti části populace tyto zbraně ovládat v případě ohrožení státu. V současné době jsou nejrozšířenějším druhem samonabíjecích střelných zbraní mezi držiteli zbrojního průkazu různé verze Sa vz. 58, u nichž je předpoklad, že v případě ohrožení státu nebo válečného stavu, by touto zbraní byli vyzbrojováni povolání branci (v současnosti ji mají přiděleni např. příslušníci Aktivních záloh). Je nesporně pro AČR a stát výhodou, pokud tito budoucí povolanci nebo příslušníci Aktivních záloh již mají zkušenosti s manipulací a ovládáním zbraní, čímž se mohou částečně ušetřit finanční prostředky a čas na jejich výcvik.

Ohrožení kulturního bohatství

³ Mezery v systému dohledu nad držiteli zbrojních průkazů, kteří v důsledku změny zdravotního stavu nejsou již nadále schopni zbraně držet, jsou po tragických událostech v Uherském Brodě již v současné době účinně překlenovány zvýšenou činností Policie ČR a do budoucna budou efektivně řešeny změnou zákona o zbraních (sněmovní tisk č. 677).

Dle tvrzení Komise jsou sběratelé potenciálním zdrojem nelegálního obchodu se zbraněmi a proto by se na ně měla nově vztahovat směrnice. Samotné podřazení sběratelů a muzeí pod režim směrnice by bylo přijatelné, v České republice se na sběratele a muzea zákon o zbraních vztahuje v plné míře. Problém však způsobují další navržená ustanovení, zejména absolutní zákaz udělování výjimek na zakázané zbraně a požadavek, aby zakázané zbraně, které jsou nyní ve sbírkách, byly znehodnoceny.

Požadavek znehodnocení zakázaných zbraní - sbírkových předmětů - by nenapravitelně zasáhl do jejich historické hodnoty, ale např. také naprosto znemožnil praktický historický výzkum (např. zkušebně z těchto zbraní vystřelit pro potřeby balistického zkoumání). Minimálně z pohledu ČR neexistuje jakýkoli empirickými daty podpořený důvod, proč tímto způsobem do sbírek zbraní zasáhnout (neexistuje žádný případ zneužití těchto zbraní k trestné činnosti, natož k teroristickému útoku). Ustanovení týkající se muzeí a sbírek navíc počítá s tím, že by bylo možné nadále držet pouze znehodnocené zbraně kategorie A, které již v současné době mají tyto instituce a osoby v držení. Přitom doposud jsou tyto sbírky aktivně rozšiřovány zejména o zbraně navrácené např. v rámci amnestií či dovozů z mimoevropských států (kde byly např. druhoválečné zbraně využívány i po dlouhou část druhé poloviny 20. století). Stejně tak by nebylo možné, aby byly do sbírek zařazovány např. zbraně užívané armádami v nedávné době (navrhované ustanovení by fakticky vedlo k "zabetonování" těchto sbírek ve stávající podobě).

Ačkoliv se směrnice neztahuje na muzea ve vlastnictví státu, režim muzeí ve vlastnictví krajů nebo obcí by byl nejasný a směrnice by plně dopadla na soukromá muzea a soukromé sbírky. V řadě z nich se nachází zbraně vysoké historické hodnoty, které dokumentují technický vývoj na území státu.

Z dostupné verze novely směrnice není zřejmé, zda by muselo dojít k trvalému znehodnocení zbraní z kategorie A i ve sbírkách Vojenského historického ústavu, případně v dalších vojenských muzeích (jedná se zejména o druhoválečné zbraně a zbraně z pozdějšího období). Tím by došlo k narušení historického výzkumu (zkušební střelba z těchto zbraní) a nemožnosti do sbírek zařadit nové funkční zbraně v této kategorii.

Návrhy Nizozemského předsednictví nicméně směřují k tomu, aby bylo možno ve výjimečných případech udělit výjimku k nabytí vlastnictví a držení zakázané zbraně z důvodů národní obrany, výuky, výzkumu, kuturních a historických důvodů, pokud udělení výjimky neodporuje veřejnému pořádku a bezpečnosti. Nizozemské předsednictví v revidované verzi návrhu z 21. dubna 2016 již navrhuje, aby členské státy mohly udělovat výjimky pro nabývání zbraní včetně zbraní kategorie A pro kulturní a sbírkové účely, ale tuto možnost připouští pouze ve vztahu k muzeím (nikoliv také ke sběratelům), a to za přísných podmínek (bez ohledu na kategorii zbraně).

Dopady na zaměstnanost

V ČR je aktuálně 2121 držitelů zbrojních licencí – právnických, nebo fyzických osob. Reálně se podnikání v oblasti zbraní věnuje takřka 800 subjektů. Jedná se jak o velké firmy, tak o malé rodinné podniky i o podnikající fyzické osoby. Držitelé zbrojních licencí přímo

zaměstnávají tisíce osob. Dále řada firem nepodniká přímo v oblasti zbraní, ale jsou subdodavateli držitelů zbrojních licencí.

Dvě nejvýznamnější firmy působící na území České republiky jsou Česká zbrojovka Uherský Brod a. s., vyrábějící střelné zbraně, a Sellier & Bellot a.s., vyrábějící střelivo. Tyto firmy poskytly níže uvedené odhady dopadů. Od ostatních firem – držitelů zbrojních licencí nejsou údaje k dispozici.

Česká zbrojovka Uherský Brod a.s., vyrobí ročně 250 tisíc zbraní. Firma má v současné době 1 800 zaměstnanců. Společnost má 2195 dodavatelů, u kterých pracuje cca 20 tisíc zaměstnanců. Roční odvody firmy do státního rozpočtu za její zaměstnance představují 330 mil. Kč. Dále firma odvede při hrazení daně z příjmu, daně z přidané hodnoty, silniční a spotřební daně 440 mil. Kč. Firma odhaduje, že dopady návrhu Komise by vedly ke snížení produkce firmy o 100 tisíc zbraní. To by vedlo k propuštění 1 tisíce zaměstnanců. Firma by omezila počet subdodavatelů o cca 750 a tím by mohlo dojít k poklesu počtu zaměstnanců u subdodavatelů o cca 10 tisíc osob. Na odvodech by firma zaplatila o 165 mil. Kč méně a zaplatila by o 223 mil. Kč nižší daně. K poklesu odvodů a uhrazených daní by došlo i u subdodavatelů.

Firma Sellier & Bellot a.s., zaměstnává v současné době 1505 osob. V závislosti na rozsahu zpřísnění směrnice o zbraních odhaduje firma pokles výroby o třetinu až polovinu. Počet pracovníků by musel být zredukován o 500 až 750 osob. Při takto razantním omezení by však firma zvažovala přesun výroby do jiného státu, který není členem EU, ale je členem NATO. Zahraniční vlastník by se jistě také snažil využít svých práv a domoci se náhrady za zmařenou investici. Údaje o počtech subdodavatelů nejsou k dispozici, lze ale předpokládat, že bude obdobný, jako v případě České zbrojovky Uherský Brod.

Při drastickém omezení civilního trhu se zbraněmi reálně hrozí, že by nadnárodní firmy odešly mimo území EU a malé místní firmy by zkrachovaly. Došlo by ke ztrátě tisíců pracovních míst jak u držitelů zbrojních licencí, tak u subdodavatelů firem.

Dopady na výkon práva myslivosti a související dopady

Z hlediska myslivosti, resp. dopadů novely směrnice EK je nutno uvést, že samonabíjecí zbraně pro účely myslivosti nejsou žádnou novinkou, ale používají se v myslivosti již od r. 1946, kdy se začaly vyrábět samonabíjecí brokovnice ve Strakonické Zbrojovce. Zákaz samonabíjecích pušek je nežádoucí stejně jako zpřísnění legislativy, protože v ČR klesá počet myslivců, kteří pak nebudou schopni řádně regulovat stavy spárkaté zvěře. Už nyní roste o cca 10% ročně počet střetů aut se zvěří a roční škody na pozemcích a lesích činí cca 4 miliardy Kč ročně. V pracovním znění návrhu směrnice byl uveden požadavek EK na minimální věk vlastníka zbraně od 18 let, což by ohrozilo přípravu mladých lesníků a myslivců, kteří mohou mít nyní zbraň od 16 let (sportovní střelci mohou mít zbraň již od 15 let).

Samonabíjecí pušky se používají a jsou efektivní zejména při společných lovech na prase divoké, jehož početní stavy se v ČR nedaří úspěšně regulovat. Odebráním samonabíjecích pušek by tak mohlo mít vliv na zhoršení negativního vývoje ohledně početních stavů uvedené

zvěře. V důsledku toho lze očekávat i prudší růst počtu dopravních nehod se zvěří a tím i nárůst počtu zranění a také úmrtí. O nárůstu škod na majetku, zejména autech, nemluvě.

Z hlediska dalších dopadů je třeba uvést, že cca od roku 2004 dochází k úbytku počtu myslivců z původních asi 120 tisíc na současných 92 tisíc. V okamžiku, kdy dojde k odebrání samonabíjecích pušek, které se u nás k výkonu myslivosti také používají, můžeme dostat některé myslivce do situace, že si novou zbraň již nepořídí (hlavní jádro tvoří venkovští myslivci s podprůměrnými příjmy) a dojde tak k dalšímu snížení počtu myslivců, jejichž průměrný věk se pohybuje kolem šedesáti let.

Práce na návrhu směrnice EK jsou sledována ze strany Evropského střeleckého fóra (European Shooting Sports Forum, ESSF). Fórum ESSF reprezentuje celkem 12 milionů evropských držitelů zbraní, z toho sedm milionů myslivců zastupovaných FACE (Federace organizací pro myslivost a ochranu přírody v EU) a pět milionů sportovních střelců, sběratelů zbraní, obchodníků se zbraněmi a civilních výrobců zbraní a střeliva. ESSF vyslovilo obavu z ekonomického dopadu, protože civilní sektor výroby zbraní a střeliva v celé EU zahrnuje 1800 výrobců, 200 velkoobchodníků a 14 000 maloobchodníků s ročním obratem v přepočtu 500 miliard Kč. Nový návrh EK ohrožuje nejen 12 milionů držitelů zbraní, ale také pracovní místa 600 000 zaměstnanců.

Dopady na státní rozpočet

Dopady na státní rozpočet se budou lišit podle toho, v jakém rozsahu dojde k zákazu zbraní. S bezvýjimečným zákazem držby automatických a většiny poloautomatických zbraní by se pojila nutnost zajistit odkup těchto zbraní státem, popř. jejich vyvlastnění za náhradu, a to buď jejich vlastníkům, nebo jejich dědicům (v případě návrhu, který by umožnil držet zbraně těm, kdo je mají v současnosti, ale už by neumožnil je na nikoho převést).

Návrhy Komise dopadají na cca 40 - 50 tisíc zbraní. Mezi těmito zbraněmi by bylo zahrnuto velké množství konkrétních druhů a modelů počínaje zbraněmi, jejichž cena se pohybuje na hranici cca 5 tisíc Kč, až po zbraně s pořizovací cenou v řádu statisíců Kč. Proto lze celkové náklady spojené s eventuálním odkupem odhadovat jen v omezeném rozsahu. Při celkovém počtu 50 tisíc zbraní lze konzervativně hovořit o přibližně 2 až 2,5 miliardách Kč. Návrh předsednictví by však dopadal na 400 tisíc zbraní. Náklady by se tedy mohly pohybovat i v desítkách miliard.

V návaznosti na další navrhované změny lze očekávat nárůst nákladů Policie ČR, která má kontrolní působnost v této oblasti. Rovněž lze očekávat zvýšené náklady orgánů činných v trestním řízení při projednávání trestných činů spočívajících v nedovoleném držení a jiném protiprávním nakládání s těmito zbraněmi. Konkrétní výši těchto nákladů však vzhledem k jejich povaze nelze předem odhadovat.

Příjem státního rozpočtu by se snížil v rozsahu uvedeném výše v hodnocení dopadů na zaměstnanost.

Dotčené právní předpisy

Revize směrnice o zbraních bude vyžadovat zásadní změnu vnitrostátních právních předpisů. Velmi pravděpodobně nepostačí novela zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních, ve znění pozdějších předpisů, který je hlavním zákonem implementujícím směrnicí 91/477/EHS. Bude

nutné vytvořit nový systém nakládání se zbraněmi na území ČR, přijmout zcela nový zákon o zbraních a nahradit též všechny podzákoné právní předpisy provádějící zákon č. 119/2002 Sb. Dotčeny budou též další právní předpisy, např. zákon č.156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí právní předpisy. Změna se může týkat i zákona č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 229/2013 Sb., o nakládání s bezpečnostním materiálem, ve znění pozdějších předpisů. Tento výčet nemusí být konečný, nicméně přesný rozsah zásahu do právních předpisů v ČR, bude možno vyhodnotit až poté, co bude známa finální podoba směrnice.

5) Závěr

S ohledem na aktuální kritický vývoj v projednávání návrhu směrnice považujeme za vhodné, aby proti návrhu Komise i návrhům předsednictví aktivně vystupovali zástupci ČR při všech možných příležitostech, ať už formálních či neformálních. Postup musí být jednotný jak na jednáních pracovních orgánů typu GENVAL, COREPER až po úroveň jednání Rady ministrů JHA případně Evropské Rady.

Doporučujeme též zvážit uplatnění požadavku rozhodování kvalifikovanou většinou podle Článku 3(3) Protokolu č. 36 o přechodných ustanoveních připojeného k Lisabonské smlouvě.

Bylo by vhodné navázat neformální kontakt na úrovni členů vlády (premiér, ministr vnitra, ministr financí, ministr obrany, ministr průmyslu a obchodu, ministryně práce a sociálních věcí, ministr zemědělství případně ostatní členové vlády) s příslušnými členy Komise (první místopředseda Komise Timmermans, komisařka pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky Bieńkowska, komisař pro migraci, vnitřní věci a občanství Avramopoulos, komisařka pro spravedlnost, spotřebitele a rovnost mužů a žen Jourová).

Je třeba těmto členům Komise zdůraznit zásadní problémy, které by aktuální návrh pro ČR přinesl s tím, že zvýšení počtu nelegálních zbraní by postupně ovlivnilo bezpečnostní situaci i v ostatních členských státech EU. Je nezbytné upozorňovat tyto členy Komise na to, že pro státy jako ČR je nezbytné ponechat ve směrnici o zbraních dostatečný prostor pro stanovení vlastních pravidel pro držení některých typů zbraní. S ohledem na překotný postup projednávání aktuálního návrhu revidované směrnice je nezbytné tyto neformální kontakty realizovat v nejbližší možné době.

Z tohoto důvodu je navrhováno usnesení vlády, kterým se ukládá předsedovi vlády, 1. místopředsedovi vlády a ministroví financí, ministroví vnitra, ministroví obrany, ministroví průmyslu a obchodu, ministroví zahraničních věcí a ministryni práce a sociálních věcí a ministroví zemědělství, aby podnikli procesní a diplomatické kroky k zabránění přijetí takové změny návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 91/477/EHS, která by nepřiměřeně zasahovala do práv občanů České republiky a měla negativní dopady na vnitřní pořádek, obranyschopnost a hospodářství a zaměstnanost v České republice a zasadili se o prosazení takových změn návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 91/477/EHS, které umožní zachování současné úrovně práv občanů České republiky a umožní předejít negativním dopadům na vnitřní pořádek, obranyschopnost, hospodářství a zaměstnanost v České republice.